

Koulukuljetussääntö

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 8.9.2026 § 73

Sisällysluettelo

1. Lainsäädäntö	3
2. Kuljetusten myöntämisen perusteet	3
2.1. Koulumatkan pituus	4
2.2. Matka kuljetusreitille	4
2.3. Koulumatkan vaarallisuus	4
2.3.1. Petoeläimistä aiheutuva vaara	5
2.4. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	6
2.5. Maksullinen kuljetus	6
2.6. Saattoavustuksen myöntäminen	7
3. Kuljetusten käytännön järjestelyt	7
3.1. Vuorolinja-autot	7
3.2. Taksit ja tilausliikenne	7
3.3. Kuljetuksen odotus	8
3.4. Tukiopetus, jälki-istunnot sekä aamu- ja iltapäivätoiminta	8
3.5. Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset	8
4. Poikkeustilanteet	8
4.1. Onnettomuudet	8
4.2. Vahinko- ja ilkivaltatapaus	9
4.3. Linja-auto tai taksi ei saavu pysäkille	9
4.4. Poikkeukselliset keliolosuhteet	9
4.5. Sairastuminen kesken koulupäivän	10
5. Koulukuljetusten pelisäännöt	10

1. Lainsäädäntö

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täyttyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaille maksuttoman koulukuljetuksen.

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai esiopetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatustlain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2. Kuljetusten myöntämisen perusteet

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain määräysten ja Savitaipaleen kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti. Koulukuljetusperiaatteita sovelletaan lukion kuljetuksiin sivistyslautakunnan 7.2.2023 § 10 tekemän päätöksen mukaisesti. Toimivaltainen viranhaltija tekee tarvittavat koulukuljetuspäätökset kuljetussäännön mukaisesti.

Huoltajat voivat järjestää oppilaan koulumatkan itse, mikäli katsovat ettei kunnan tarjoama perustaso ole riittävä. Tällöin he vastaavat itse kustannuksista. Jos oppilaan vanhemmilla on yhteishuoltajuus, koulukuljetus myönnetään ainoastaan oppilaan väestörekisteritietojen mukaiseen osoitteeseen.

2.1. Koulumatkan pituus

Savitaipaleen kunnassa maksuttomaan kuljetukseen ovat oikeutettuja esiopetuksen ja 1–3-luokkien oppilaat, kun koulumatka on yli kolme kilometriä ja 4–9-luokkien oppilaat, kun koulumatka on yli viisi kilometriä.

Esiopetuksen ja 1-luokan oppilailla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen, mikäli matka on yli kolme kilometriä.

Koulumatkan pituus mitataan lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä sekä ympärivuotisessa ylläpidossa olevaa tietä pitkin kotiportilta esiopetuspaikan tai koulun portille. Mikäli oppilas voi suorittaa matkansa vaihtoehtoisesti jalankulkua ja pyöräilyä tai autoliikennettä varten tarkoitettua tietä pitkin, koulumatkaksi katsotaan lyhyin reitti, jota pitkin oppilas voi koulumatkan liikennesääntöjä noudattaen suorittaa. Koulumatkan pituus tarkistetaan karttaohjelmalla.

2.2. Matka kuljetusreitille

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Mikäli matka kuljetusreitille on yli kaksi kilometriä esiopetuksen ja 1–3-luokan oppilaalla, järjestetään maksuton kuljetus kotoa tai varhaiskasvatuksesta reitille ja reitiltä kotiin tai varhaiskasvatukseen. Mikäli matka kuljetusreitille on yli kolme kilometriä 4–9-luokan oppilaalla, järjestetään maksuton kuljetus kotoa reitille ja reitiltä kotiin.

Mikäli kuljetus halutaan edellä mainittua lyhyemmälle matkalle, tulee kuljetuksesta ja siitä maksettavasta korvauksesta sopia suoraan liikennöitsijän kanssa.

2.3. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa siitä määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle matkan osalle tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia Kelan kilometrikorvauksen mukaan.

Koulumatkan vaarallisuus arvioidaan koulukuljetuspäätöstä tehdessä. Koulumatkan vaarallisuus tarkistetaan vuosittain ja maksuton koulukuljetus liian vaarallisen koulumatkan perusteella voidaan lopettaa, mikäli olosuhteiden katsotaan parantuneen.

Tien vaarallisuuden arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita. Koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa käytetään apuna Koululiitu-ohjelmaa, joka on objektiivinen laskentamenetelmä tieverkon turvallisuuden arvioimiseksi. Menetelmän avulla määritellään, onko oppilaan matka niin vaarallinen, että hänelle täytyy järjestää kuljetus.

Oppilas voi kulkea lyhyen matkan, enintään 200 metriä, turvattomaksi luokitellun tien varrella esimerkiksi lähimmälle linja-autopysäkille tai jalankulku- ja pyörätielle. Tien ylittämistä ei yleensä pidetä kuljetuksen perusteena. Tien valaistuksen puuttuminen ei tee tiestä vaarallista.

Koko matkaltaan vaaralliseksi tieksi Savitaipaleella on määritelty 13-tie kaikille esi- ja perusopetuksen oppilaille.

2.3.1. Petoeläimistä aiheutuva vaara

Koulumatkaetus voidaan myöntää harkinnanvaraisesti myös tilanteissa, joissa koulumatkan turvallisuuden arvioidaan vaarantuvan alueella liikkuvien suurpetojen vuoksi. Pelkästään suurpetohavainnot tai tieto petojen esiintymisestä alueella eivät sellaisenaan oikeuta koulukuljetukseen, vaan arviointi tehdään tapauskohtaisesti.

Kuljetuksen myöntäminen edellyttää asiantuntija-arviota siitä, että suurpedon käyttäytyminen aiheuttaa koulumatkan kulkemiselle todellisen ja tavanomaisesta poikkeavan vaaran. Arvio pyydetään ensisijaisesti paikalliselta riistanhoitoyhdistykseltä, riistakeskukselta tai poliisilta. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi toistuvat suurpetohavainnot pihapiireissä, koulureitin välittömässä läheisyydessä tapahtuva petojen liikkuminen, eläinten poikkeava käyttäytyminen sekä vaaratilanteiden ajankohtaisuus.

Toimivaltainen viranhaltija tekee päätöksen koulumatkaedun myöntämisestä asiantuntija-arvion, paikallisten olosuhteiden sekä kokonaisarvioinnin perusteella. Päätös tehdään määräajaksi, ja sen perusteet arvioidaan uudelleen olosuhteiden muuttuessa.

2.4. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kuljetuksen järjestäminen matkan vaikeuden ja rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan (esim. koululääkärin tai psykologin) lausuntoa, josta ilmenee selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan sekä millä kuljetusvälineellä asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan, huomioiden matkan rasittavuus, olosuhteet, oppilaan ikä, kyky ja koulupäivän alkamisen ajankohta. Oppilaalle järjestetään kuljetus tai annetaan huoltajalle tarkoitusta varten kuljetusavustusta. Näin myös muun tapaturman yhteydessä, ellei oppilaan oma vakuutusturva korvaa kuljetuskustannuksia.

Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia.

Sairauden takia kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole riittävä peruste sen saamiselle, vaan toimivaltainen viranhaltija päättää tapauskohtaisesti kuljetuksen tarpeellisuudesta ja laajuudesta. Kuljetusta ei välttämättä järjestetä kotipihalta saakka.

2.5. Maksullinen kuljetus

Mikäli oppilaan koulumatka on kohdassa 2.1. mainittua lyhyempi eikä hänellä ole muutoin oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, on hänellä mahdollisuus osallistua kunnan järjestämään koulukuljetukseen omakustanteisesti, mikäli reitti on jo olemassa ja autossa (taksi, linja-auto) on tilaa.

Kuljetukseen ei varata ylimääräistä tilaa, tehdä reittimuutoksia eikä reitin kokonaiskustannus saa nousta maksulliseen kuljetukseen osallistuvan oppilaan takia. Jos maksulliseen kuljetukseen hakee enemmän oppilaita kuin reittiä liikennöivässä autossa on tilaa, iältään nuorimmat ovat etusijalla.

Maksulliseen koulukuljetukseen myönnetty oikeus voidaan kumota, mikäli kuljetuspaikat tarvitaan oppilaille, joilla on lakisääteinen oikeus siihen tai mikäli nuoremmalle oppilaalle myönnetään kuljetusoikeus kyseiselle reitille tai muissa tapauksissa, joissa tämän katsotaan olevan perusteltua.

Kuljetusmaksu on 50 € kuukaudessa lisättynä arvonlisäverolla. Kuljetusmaksu on luonteeltaan kuukausimaksu eikä satunnaisia poissaoloja hyvitetä. Säännöllinen poissaolo esimerkiksi kokonaan joko aamu- tai paluukuljetuksesta tai tiettyinä viikonpäivinä, hyvitetään.

Koko lukuvuoden kuljetuksessa olevilta peritään maksu syyslukukaudelta 4,5 kuukaudelta ja kevätlukukaudelta 5 kuukaudelta. Kuljetusta voi hakea myös vain osaksi vuotta, kuitenkin vain täysille kalenterikuukausille. Kuljetukseen on haettava viimeistään kaksi viikkoa ennen sen alkamista lomakkeella, joka on saatavilla koululta, kunnanvirastolta tai kunnan nettisivuilta osoitteesta <https://www.savitaipale.fi/fi/lomakkeet>.

2.6. Saattoavustuksen myöntäminen

Koulukuljetuksen saattoavustus tarkoittaa, että oppilaan huoltaja saa korvausta oppilaan koulumatkan kuljettamisesta tai saattamisesta, jos oppilas on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen.

Saattoavustus voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Avustusta on haettava ennen kuljetuksen aloittamista. Ensisijaisesti saattoavustus korvataan huoltajalle linja-autolipputaksan mukaan, mikäli oppilaalla on mahdollisuus julkisten kulkuvälineiden käyttöön. Toissijaisesti saattoavustus myönnetään omalla autolla saattamisesta toimivaltaisen viranhaltijan viranhaltijapäätöksen mukaisesti. Saattoavustus maksetaan jälkikäteen huoltajan antaman selvityksen perusteella.

3. Kuljetusten käytännön järjestelyt

Koulukuljetusten päivittäisestä arjesta vastaa koulu. Ajantasaiset yhteystiedot löytyvät kunnan nettisivuilta osoitteesta <https://www.savitaipale.fi/fi/kunta-ja-hallinto/tietoa-kunnasta/yhteystiedot>

3.1. Vuorolinja-autot

Koulukuljetuksissa käytetään mahdollisuuksien mukaan olemassa olevaa julkista liikennettä.

3.2. Taksit ja tilausliikenne

Takseja ja tilauslinja-autoja käytetään täydentämään julkista liikennettä sekä tarvittaessa liityntäkuljetuksiin linja-autoreiteille. Koulukuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät kuljettajan kanssa sovituille noutopaikoille.

Kuljetusreitti kulkee oppilaiden noutopaikkojen kautta lyhintä tarkoituksenmukaista tietä, yleensä niin sanottua päätietä, jolle liittyvä ns. kotitien risteys tai muu soveltuva paikka on sovittu kuljetuspysäkeiksi.

Kohdassa 2.2. on määritelty itse kuljettavan omavastuumatkan pituudet. Kuljetusreitin ensimmäinen ja viimein oppilas määrittää reitin alku- ja loppupisteen. Tällöin oppilaan noutopaikka on kotitontin portilla tai sen läheisyydessä olevalla autolle sopivalla, turvallisella kääntymispaikalla.

3.3. Kuljetuksen odotus

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Kuljetusaikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan opetuksen alkua kuljetuksen jälkeen tai kuljetusta koulun jälkeen. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

Odotusajat pidetään laissa olevien koulumatkan aikarajojen puitteissa. Koulumatkan enimmäisaikarajat löytyvät perusopetuslaista ja niistä on kerrottu tämän asiakirjan kohdassa 1 sivulla 3. Kuljetusta odottaville oppilaille järjestetään koululla valvonta.

3.4. Tukiopetus, jälki-istunnot sekä aamu- ja iltapäivätoiminta

Jos oppilas osallistuu tukiopetukseen tai hänelle on määrätty jälki-istuntoa, toiminta pyritään järjestämään siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tai järjestelyjä synny. Ensisijaisesti toimitaan siten, että oppilas voidaan ohjata koululta vielä samana päivänä lähtevään toiseen kuljetukseen. Toissijaisesti otetaan yhteyttä oppilaan huoltajaan kuljetuksen hoitamiseksi huoltajan toimesta.

Kuljetusta ei pääsääntöisesti järjestetä aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalle.

3.5. Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan kunnan sivistystoimeen. Kaikki tulleet valitukset selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa yhteyttä suoraan poliisiin.

4. Poikkeustilanteet

4.1. Onnettomuudet

Savitaipaleen kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä vuosittaiseen työsuunnitelmaan merkittyjä opintoretkiä.

Jos oppilas jää pois koulukuljetuksesta tai nousee koulukuljetukseen muualta kuin kuljetussuunnitelmaan merkitystä kuljetuspisteestä, vakuutusyhtiö ei korvaa matkalla sattuneita tapaturmasta aiheutuneita kuluja.

Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, mutta ei esinevahinkoja. Vakuutus ei korvaa oppilaan tahallaan aiheuttamaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä vaatteiden, silmälasien tms. rikkoutumista. Vahingontekijä tai hänen huoltajansa on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Lievemmissä onnettomuuksissa liikennöitsijä on velvollinen tiedottamaan huoltajille tapahtuneesta.

4.2. Vahinko- ja ilkivaltatapaus

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttamat vahingot. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Liikennöitsijä tiedottaa tapahtumista koululle. Kunta ei korvaa oppilaiden autoilijoille aiheuttamia vahinkoja.

4.3. Linja-auto tai taksi ei saavu pysäkille

Erityisistä syistä (esim. huonot keliolosuhteet) johtuen voi joskus käydä niin, ettei linja-auto tai taksi pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Oppilaan on syytä odottaa noutopaikassa kohtuulliseksi katsottavan ajan (15-30min). Jos kyytiä ei odotuksen jälkeen tule, oppilaan tulee palata kotiin ja ottaa yhteyttä kouluun.

Mikäli viivästys johtuu ajokaluston rikkoontumisesta, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Tällöin on huomioitava, että auto voi tulla huomattavalla viiveellä.

4.4. Poikkeukselliset keliolosuhteet

Kovan pakkasen tai muun poikkeuksellisen keliolosuhteen vuoksi ei järjestetä erillisiä kuljetuksia. Kuljetusoppilaat kuljetetaan tavalliseen tapaan. Huoltaja itse päättää, lähettääkö hän oppilaan kouluun sääolosuhteiden ollessa erittäin hankalat.

4.5. Sairastuminen kesken koulupäivän

Oppilaan sairastuessa koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

5. Koulukuljetusten pelisäännöt

Linja-auton tai taksin kuljettaja on koulukuljetuksen aikana kasvatuksesta vastaava henkilö. Koulukuljetus on koulupäivään kuuluva oheistapahtuma, jossa oppilas tutustuu liikenteeseen. Kuljettajaa pidetään autolla ajamisen ja liikenteessä liikkumisen malliedustajana, joten kuljettajan vastuu liikennekulttuuriin kasvattamisessa on erityisen suuri. Kuljetuksen aikana noudatetaan kuljettajan antamia ohjeita. Kuljettajalla on oikeus puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla. Kuljettaja ilmoittaa mahdollisista ongelmatilanteista ensisijaisesti koululle ja tarvittaessa oppilaan huoltajille. Kuljettaja valvoo turvavöiden asianmukaista käyttöä kuljetuksen aikana. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä.

Oppilaan on oltava ajoissa sovitulla noutopaikalla. Kuljetuksesta myöhästyneille ei järjestetä toista kuljetusta, vaan huoltajien vastuulla on järjestää myöhästyneen oppilaan kuljetus. Oppilas ei saa liikkua autossa ajon aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Oppilaan tulee käyttäytyä koulumatkalla asiallisesti ja noudattaa hyviä käytöstapoja sekä kuljettajan ohjeita. Oppilaan tulee käyttää pimeällä heijastinta.

Jos oppilas sairastuu tai ei muuten tarvitse kyytiä, huoltajan tulee ilmoittaa tästä suoraan liikennöitsijälle heti, kun kyydin peruuntuminen on tiedossa. Kuljettajalle on tärkeää ilmoittaa oppilaan terveydentilaan liittyvistä seikoista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltaja vastaa siitä, että oppilas on ajoissa sovitulla noutopaikalla ja pukeutuu sään vaatimalla tavalla sekä käyttää pimeällä heijastinta.

Koulukuljetuksessa kuljetetaan vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan koulutyössä tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljetuksen aikana suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset yhteen sidottuna yms.)